N. 35.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 30 Kwietnia V. S. ROKU 1807

RZYM d. 28 Marca. Ociec S. na powszechném zgromadzeniu Kardynałów proponował policzenie w poczet błogosławionych 5 osob, których życie, dzieła, i cnoty porządkiem w kościele zwyczaynym roztrząśnione były; toiest Anieli Merici zakonu Urszulinek; Coletty Reformatorki zakonu Klaryssek, Hiacynty Mariscotti zakonu S. Franciszka, Franciszka Caracciolo Minoryty, i Benedykta Moro Franciszkana; wszystkich Kardynałów przytomnych zgoda powszechna na beatyfikacyą nastąpiła.

STRALSUND d. 10 Kwietnia. Od d. 28 Stycznia miasto nasze od woysk Francuzkich opasane było, które zciągnowszy do siebie znaczny posiłek żołnierza Batawskiego sypać zaczeło szańce i bat erye zdaleka: te chociaż nie zwiastowały rychłego obleżenia, trzymały Szwedzką załogę, w oczekiwaniu i ostrożności; rozumieliśmy że Marszałek Mortier czeka tylko na przybycie artyl eryi ciężkiey, ammunicyi i woyska licznieyszego do zaczęcia roboty; przeto nasi wodzowie czynili w mieście gotowość wszelką do walecznego odporu. Tymczasem następowały iedne po drugich częste i codzienne prawie wycieczki, w których los iednym ub drugim na przemian sprzyiał. Nakoniec d. 1 Kwietnia cała Pomerania Szwedzka od nieprzyiacioł oswobodzoną została, rzecz iak się stała opisuiemy.

Mortier woysko swoie częściami z kraiu naszego wyprowadzał, do Pomeranii Brandeburgskiey, czyliteż do Pruss zachodnich niewiadomo. Poznali Szwedzi, że Francuzów iuż zostało niewielu w okolicy Stralsundzkiey; przeto Generał Guberna or Essen 10 tysiącom Szwedów ruszyć kazał w pole dwóma kolumnami, z których pierwszey sam hetmanił, drugiey GL. Armfeldt. Nigdzie długiego odporu nie śmiał czynić nieprzyiaciel; lecz po nieiakiém strzelaniu ciągle ustępował, tak dalece, iż d. 3 byliśmy iuż panami miast Greifswald, Anclam, Loitz, d. 4 GL. Essen miał główną kwaterę w Demmin, forpoczty iego zachodziły do Passewalck, inne do Rostock i Schwerin W gonitwach krwawych, które dni kilka trwały, woysko Szwedzkie dało dowod męztwa nieustraszonego. Dystyngwowali się naybardziey walecznością Officyerowie: Tavast, Vegesack, Cederstrom. Nayuporczywiey walczono pod Lissow, Teschenhagen.

Ta wyprawa prócz sławy niemałą korzyść Szwedom przyniosła: poymali albowiem Francuzkich i Batawskich Officyerów 20, żołnierzy tysiąc; klęska nieprzyiacioł zabitych i ranionych niewiadoma znaczną koniecznie być musiała, ze względu na zaciety odpor który w odwrócie czynili. Z naszey strony straciliśmy bardzo mało zabitych i ranionych. Zdobycz iest wielka, w kilku mieyscach naybardziey w Greifswald i Anclam znaleziono magazyny niemałe bronią, ammunicyą, chlebem, trunkami, furażem napełnione, i cokolwiek pieniędzy; co wszystko na 500 tysięcy talarów szacować można; 60 wozow bagażowych na drodze opuścili Francuzi. Jeden z podiazdow naszych wpadł do miasta Rostock, uwolnił zatrzymane w porcie okręta Szwedzkie, towary Angielskie od konfiskaty i przedaży; drugi podiazd blizki był Schwerinu, lecz tam nie wkroczył. Zdaie się, iż główna potęga Szwedów zmierza ku Stettinowi. O tey wyprawie Król Gustaw Adolf uwiadomiony w Malmoe przez fligel Adiutanta Boy wyniosł Gubernatora Essen na stopień Generała kawaleryi, a GL. Armfeldt na stopień G. infanteryi.

SEMLIN d. 20 Kwietnia. Dzisieysza potęga narodu Serwianów iest następuiąca. Ma Czerny 80 bata ionów piech ty głów 72 tysiące; 20 półków iazdy głów 18 tysięcy, 9 kompanii kanonierów głów 1350, co czyni ogółem zbroynego ludu głów 91 tysiąc 350. Cała ta potęga dzis iest w polu gotowa odpierać Turków, gdyby kray naieżdżać śmieli. Prócz tego Czerny kazał formować rezerwę, która liczyć będzie głów 20 tysięcy, na ten koniec iakeśmy iuż donieśli, zalecono wszystkim Serwianom od 18 do 40 lat maiącym stawać w obozach. Nie liczemy posiłków, iakie Czerny mieć może od Chrześcian z Bośnii, Bulgaryi, Albanii, z Montenegro, mieysc innych.

D. 7 Synod rozkazał, ażeby wszystkie półki dotąd spokoynie stoiące w Serwii do brzegów Morawy i Driny pośpieszyły. Kommen ant całey piec oty Melenko Stoik pobiegł z Semendryi do Perakin. Nad Morawą ma Czerny 27 tysięcy piechoty, 2400 iazdy, 600 kannonierów, pod Perakin 8 tysięcy zbroynych. Stanoia, Sfamatowich Milloia, Petrowich Bulla, Ilitz Milan, Okrenowich, Athanasco, Czarobitz, Obriza, iedni nad Morawę lub Drinę, inni do Sabacz i Uschitza wyiechali; te dwie twierdze, niemniey Orczaga i Czaczak opatrzone są we wszystko na długą obronę. Tak Serwianie bronić umieią niepodległość niedawno nabytą pracowicie. Każdy pamięta, iakim sposobem Basza Belgradu Suleiman iadący z tego miasta do prowincyi T reckich w drodze zamordowany został. Następca zmarłego Passwan Oglou nowy Basza Widdinski o tém słysząc, rozkazał przez zemstę tysiące Chrześcian w stolicy iego mieszkaiących zamordować, co się stało.

FLORENCYA d 31 Marca. Potwierdza się dawna powieść, że Król Katolicki daie znaczną część armii lądowey Hiszpańskiey do wolnego Francuzóm zprzymierzonym użycia. Zawczora G. O Faril kommenderuiący w Liwornie rozkaz odebrał z Madritu, ażeby 6 tysięcy Hiszpanów niemieszkaiąc do Friulu prowadził, i łączył się z woyskiem Francuzkiém, które w onych stronach Marszałek Brune zgromadza na wyprawę ieszsze nie dobrze wiadomą. Wkrótce do Włoch północnych spodziewany iest G. Romana, który na czele 12 tysięcy Hiszpanów iuż przeszedł góry Pireneyskie, i

przez departamenta Francyi południowey pośpiesza do Mediolanu. Nad to ieszcze Karol 4, iak słychać, wysyła 6 swoich regimentów do Niemiec północnych, które iednak nad brzegami Elby nie staną przed Czerwcem.

MADRID d. 18 Marca. Król Katolicki nadgrodził wszystkim którzy się przyłożyli do pozyskania Buenos Ayres z rąk Angielskich. Liniers został Generałem i Gubernatorem Montevideo, poprzednik iego w tém mieście Wice Królem Buenos Ayres; wielu Officyerom dano ordery, niektorym pensye dożywotnie innym iako i żołnierzom gażę podwóyną. Niewiasta nawet Tucman otrzymała rangę Officyerską ponieważ dystyngwowała się odwagą w szturmie, i nieprzyiaciela własną ręką ubiła. Jest u Anglików pogłoska, że straconą zdobycz powtórnie zyskali tracąc 2 tysiące ludu. To pewna, że do d. 27 stycznia, w którym kommendanci nasi rapport przesyłali do dworu, zupełna spokoyność panowała na rzece Plata a Buenos Ayres i Montevideo ieszcze w ręku Hiszpanów zostawały.

CONSTANTINOPOL d. 16 Marca. Angielscy Admirałowie zostawiwszy część flotty zprzymierzoney pod wyspą Tenedos, ażeby weyście do Dardanelskiey ciasniny zamykała okrętom żywność niosącym dla nas, maią udać się naprzód do Malty, gdzie złączeni z flottą i przewozowemi statkami; które niedawno z Anglii i Sycylii przybyć miały, póydą do brzegów Egiptu, i w okolicach Alexandryiskiego portu wysadzą na ląd 6 tysięcy żołnierza pod kommendą G. Fraser. Łatwo zgadnąć że gdy to nas ąpi Selim 3 stracić może panowanie nad Egiptem, tak słabo dotąd utrzymywane.

Ale mniey obchodzą Turków niebezpieczeństwa dalekie i niepewne, więcey lękaią się nieuchronnych iuż i bliskich. Stoi zawsze u drzwi tey stolicy nieprzyiaciel potężny i straszny przed Dardanelską ciasniną; tę naymocniey obwarować i zamknąć usiłuie Porta, gdy robotę dokończy, ma pozwolić okrętom narodów oboiętnych i przyiacielskich żeglugę wolną po morzach Marmora i Czarném. Sułtan Officyerów dystyngwuiących się w dzisieyszém zamieszaniu męztwem i pracą, wyniósł na wyższe stopnie. tacy są Baszowie Tschelebi, Seymen, Kintabi Bekir, Tchargak, Ali, Kara Osman Oglou, którzy zostali trzytułnemi, Beglerbeiami, kommendantami w różnych mieyscach ważnieyszych.

Jańczarowie żołd odebrawszy do Adrianopola poszli; tamże udał się za niemi Wezyr W. Zastępcą urzędu iego czyli Kaimakanem w stolicy naszey został Mussa Basza Salonichi. Kapitan Basza stoi z flottą na kotwicach przed Sułtańskim pałacem. Na mieyscu X. Callimachi Porta wyznaczyła Wołoskim Hospodarem X. Hangiarli. Jest wiadomość że naczelnik Serwianów Czerny zagroził miastu Seraio i całey Bośnii.

LIPSK d. 10 Kwietnia. Kupcy tuteysi z rządem Francuzkim skończyli dzieło względem skonfiskowanych u nas towarów Angielskich; odkupione przedawać mogą. Jarmark wielkonocny mieliśmy bardzo niepomyślny; dawno tak mizernego nie było. kupiących i przedaiących z zagranicy mało, z kraiów mianowicie północnych żaden nie przyiechał.

PARYZ d. 10 kwietnia. Generał Leopold Berthier brat Ministra umarł w tey stolicy na gorączkę Cesar Berthier udał się do armii Marszałka Brune w prowincyach Weneckich zgromadzoney. Po odebraniu wiadomości, że Angielska flotta ciasninę Dardanelską pomyślnie przeszła, rząd kazał pilnie utwierdzić miasto Wenecyą, naybardziey wyspę Chiozza.

Napoleon rozkazał śpiesznie zaciągać w kraiu naszym 5 nowych legionów zwanych rezerwą, ku obronie granicy lądowey i nadmorskich brzegów. Każdy składać się będzie z 6 batalionów, batalion z 8 kompanii, kompania z głów 160 co uczyni w legionie ludzi 7680. Kommendantami onych wyznaczeni Senatorowie Generałowie Collaud, S. Suzanne, Dumont, Laboissiere, Valence. Porty Brest i Anvers ogłoszono oblężonemi, iakby u bram stawał nieprzyiaciel; pierwszego kommendantem będzie Senator Aboville, drugiego Ferino. Do trzeciego wezwania młodzi przed czasem od prawa zamierzonym dało powod następuiące przełożenie Ministra woiennego, które pokaznie razem wielkość klęsk armii Francuzkiey zadanych, i wielkość iey potrzeb.

Powiada Berthier, że z konskrypcyi miesiąca Września weszło do obozów ludu 80 tysięcy; tyleż z konskrypcyi styczniowey; lecz natychmiast uwolniono z obozów do domu 16 tysięcy żołnierzy starych, skaleczonych, do służby niezdatnych; tyleż umrzeć mogło w szpitalach, bitwy stoczone w Schleitz, Saalfeld, Jena, Prenzlow, Lubeck, pod Pułtuskiem, Gołominem, Bergfried, Hoff, Eylau zapewne więcey o śmierć przyprawiły. Dopieroż trzeba było dać głów 10 tysięcy armii Neapolitańskiey na dopełnienie półków, tyleż armii Dalmackiey, gdzie zaraźliwe choroby niemało ludu zabrały, uformować woysko Marszałka Brune w Friulu; napełnić obozy rezerwowe pod Alexandryą, Boulogne, S. Lo, Napoleon miastem, w Vendei, Marszałka Kellerman w Niemczech. Co wszystko po wspomnianem wyżey uszczupleniu Francuzkich regimentów przez woynę i liczne przypadki, wykonać niepodobno bez nowey konskrypcyi, a nawet bez wezwania na pomoc wybranych z gwardyi narodowey grenadyerów i strzelców. Młodź 6 miesięcami przed zwyczaynym czasem do broni wezwana żołd odbierać będzie ze skarbu, który napełniaią kontrybucye obcym kraiom wydarte.

Kontr Admirał Hieronim Buonaparte otrzymał rangę G. dywizyinego. Umarł w obozach Napoleona G. dywizyi Gudin który wszystkie kampanie woien rewolucyinych odprawił. W naszey stolicy przed kilko dniami zakończył życie sławny Astronom weteran Lalande narodzony r. 1730.

LONDYN d. 10 kwietnia. Donieśliśmy, iakiey summy potrzebowało w Parlamencie Ministerium zgaszone dla zastąpienia wydatków publicznych, skarb napełniony będzie iak następuie. Podatek gruntowy zawsze iednaki i nieodmienny 2 milliony 750 t. FS. Kassa umarzaiąca długi narodowe 5 millionow 500 tysięcy. Podatek woienny od dochodów 19 millionów 800 tysięcy. Loterya 350 tysięcy. Resztę summy potrzebney aż do 49 millionow FS. dopełni uchwalona pożyczka 18 millionów, iakoteż oddzielnie rachowany dochod narodu Irlandzkiego, zachowuiąc ustanowioną raz proporcyą względem Angielskiego.

Już posłowie zagraniczni z Ministrami nowemi u nas traktować zaczeli; iuż Król od Akademii Oxford i Cambridge, iakoteż od miast niektórych odebrał podziękowanie, iż oddalił z rady swoiey Konsyliarzów, co Irlandczykom i drugim Katolikom obywatelski przywiley nadać chcieli. Już nowa administracya na mieyscu zarzyn uie posła Arbuthnot i kilku innych, którzy odwołanemi być mieli, a w ścisleysze związki wchodząc z Mocarstwami postronnemi czyni gotowość do popierania silnie sprawy narodom powszechney. Admiralicya naybardziey i woienny departament nad tém pracuią. Drugi do brzegów zwoływa ogromne woysko Angielskie, Szkockie, Irlandzkie, które z Niemieckim legionem w liczbie 60 tysię-

cy ma być wysłane do lądu, i wysiadać, iak mówią w Stralsundzie. Pierwsza uzbraia flotty liczne, a z właścicielami statków kupieckich umowę czyni względem przewiezienia tego ludu. Gdy zaś kontrakta są zrobione na czas bardzo krótki wątpić nie trzeba, iż wyprawa będzie niedaleka.

Z Baltimore wiadomość odbieramy, że d. 4 Lutego Amerykański kongres ratyfikował ugodę zawartą między W. Brytannią i RPtą; akt przyniesie do Londynu wkrótce poseł Monroe. Tymczasem Amerykanie wolnemi nie są od domowey trwogi; sprawcą iey Burr Półkownik. Już nie tai zamiarów dumnych rozerwania oyczyzny. Przyiaciel iego G. Adair na czele 2 tysięcy zbroynych ciągnący do Nowego Orleans stanoł w Natchez, za którym zbliżka sam Burr następnie z 6 tysiącami. Przed końcem Stycznia w Senacie RPtey radzono zawiesić kardynalne prawo nie imania obywatelów o zbrodnię nie przekonanych; lecz izba niższa propozycyą odrzuciła, zgadnąć trudno dla czego; albo Półkownik ma przyiacioł bardzo wielu; albo niebezpieczeństwo kraiu nie iest wielkie, iak w Europie rozgłoszono.

Wschodnio Indyiska flotta przybyła z 27 okrętów bogato ładownych złożona. Rozeszła się pogłoska, iż wielkie rozruchy powstaią w Vellore, tak że musiano sprowadzić posiłek od G. Maitland z Ceylanu; co Reprezentant Francis poczytał za większą klęskę, niż 10 bitew przegranyyych. Lecz Thierney dobrze świadom dzisieyszego stanu interessów Indyiskich oświadczył, że rozruchów żadnych niema, kompania nigdy w świetnieyszym stanie nie była, i posiłków żadnych z Ceylanu do brzegów Coromandelskich nie miała potrzeby sprowadzać.

Pisma nasze upewniaią, że liczna woysk Angielskich dywizya ma być wkrótce wysłaną przeciw Turkom do Archipelagu. Lord Melville z rady Królewskiey wymazany, gdy go izba niższa głośno oskarżyła o złą administracyą kassy morskiego departamentu, teraz po zmianie okoliczności znowu do teyże rady został zaproszony. Wiele mówiono o tém w Parlamencie; lecz Melville spokoyny mieysce zasiada. Lord S. Vincent złożył naywyższą kommendę flotty kanałowey; następcą iego został Admirał Gardner.

Niema dziś wątpliwości, że interes Katolików Irlandzkich stał się przyczyną odmiany Ministrów którzy onym sprzyiali. Taiemnica w izbie niższey obiawioną została, gdy Reprezentant Brand podał do roztrząsania wniosek, iż nie godzi się wymagać od Ministrów, ażeby wyraźnie lub ubocznie przyrzekali nie dawać rady Monarsze, którą osądzili za dobrą i zbawienną dla oyczyzny. Któż nie widzi, że Brand wyraźnie tu mówił o propozycyach niedawno przez Jerzego 3 podanych przeszłym Ministrom, ażeby nie wznawiali iuż nigdy proiektu o Katolikach, który Monarcha być rozumie przeciwnym obowiązkowi swemu i przysiędze przed wstąpieniem na tron wykonaney, że panuiącą religią ze wszelkiemi iey nadaniami, prerogatywą, pierwszeństwem całą, nienaruszoną, kwitnącą iak przyioł od przodków poda następnym Królom.

Tu powstały silne i długo trwaiące spory między stroną Ministrów nowych; a Oppozycyą z dawnych uformowaną. G. Crawfurd usprawiedliwiaiąc koronę doniosł, że nadania Katolikom swobod wyciągała potrzeba, przyzwoitość, i bezpieczeństwo kraiu. Monarcha nie był przeciwny rozszerzeniu iuż dawniey nadanych przywilejów, nie chciał tylko słyszeć o nadaniu nowych. Wharton dowodził, że przyczyną oddalenia się Ministrów to było, iż słuchać nie chcieli natchnienia ukrytych konsyliarzów, lecz za własném przekonaniem idąc wysłuchali głosu uciśnionych Katolików. Percival twierdził, że oddaleni Ministrowie nie powinni byli tykać się interessu Katolickiego, wiedząc iż Król na to nie zezwoli, a lud Angielski lękać się zacznie przywrócenia hierarchii Papiezkiey. Nikt Królowi nie radził żądać od Ministrów, ażeby nie ruszali tey sprężyny. Monarcha sam osądził, że podnosząc Katolików złamie przysięgę, naruszy własne summienie, i to wszystko radzie swoiey przełożył. Ta iednakże wniosła do Parlamentu proiekt nadaiący Katolikom więcey niż i pozwolono im w r. 1793: ponieważ odtąd mogli posiadać nie tylko urzędy woyskowe; aleteż cywilne bez wykonania Test przysięgi.

Przydał Percival iż Lordowie, Erskine Ellenborough, Sidmouth odpisali się od kollegów, ale temu wyraźnie zaprzeczono. Lepiey było nic nie obiecywać Irlandczykom, niżeli dziś złamać obietnicę. Odebrawszy uręczenie od osob rządowych, maiąc nadzieię pewną i blizką, gdy tę stracą, niekontentowanie większe okażą. Rzekli Ministrowie oddaleni od steru, że poznawszy wolę Króla proiekt zarzucili. Naganna słabość. Bo ieżeli pożytecznym był dla kraiu, przez żaden wzgląd zaniedbany być nie mógł. Lepiey było wcześnie wyrozumieć myśl Jerzego 3, i nic nie czynić chęciom przeciwnego, zwłaszcza gdy Katolikom nadane iuż są dawniey aż nazbyt swobody wielkie.

Grattan Irlandczyk pokazał, iż ostatnie ustawy r. 1793 obiecały wprawdzie porównać Officyerów Katolickich, z Protestantskiemi, lecz tego nie uczyniły, pierwsi zostaią w poniżeniu i ucisku, muszą płacić wielorakie sztrafy, na inszy bywać nie mogą bezkarnie etc. Czas iest, przydał usunąć zestarzałe przesądy Zatém usprawiedliwiał proiekt teraźnieyszy; i dowiodł, że religii Katolickiey nie wznosi na ruinach Protestantskiey, nie zbogaca Biskupów, lecz zaszczepia między obywatelami iedność i miłość daiąc im równe prawo do służenia oyczyznie z honorem i nadgrody.

Duigenau dowodził, iż w lądowém i morskiém woysku Irlandzkiém iest więcey Protestantów niż Katolików; że w Irlandyi Protestantska ludność do Katolickiey iest iak 2 do 5. Nadane przywileie nowe nie wygładzą wrodzoney nienawiści ku Anglikom. R 1798 500 ich razem zamordowali bez winy, 180 żywcem spalili: poymani rokoszanie odzyskawszy wolność do buntu zawsze powracali. Slepe iest pospólstwo, dobrobuntu zawsze powracali. Slepe iest pospólstwo, dobrodzieystwém uiąć się nie da, Szlachty Katolików w Irlandyi niema 40, któryzby na tysiąc FS rocznego dochodu mieli. Gminny rozruch nie straszny, bez przywodzcy pieniężny. Mówiono nie raz: gdyby nieprzyiaciel w Irlandyi lądował, lud przyłączy się do niego. Im bardziey Anglicy zdali się obawiać tego powstania tem śmielszemi byli Katolicy. Złe iest i naganne w rządzących pobłażanie: wprawna i silna administracya gmin utrzyma w posłuszeństwie, nie nachylaiąc do upadku religii panuiącey, iak podobno zgaszone Ministeryum w teraznieyszym proiekcie zamyślało.

Tu powstali Howick Sheridan, wielu innych z Oppozycyi, żądaiąc aby wymienił osoby, którym taki zamysł przypisuie. Broniła Ministeryalna strona; musiał iednak Duigenau izbę przeprosić. Romilly długo mówił przeciw Lordowi Melville odwołanemu do rady Królewskiey; inni tego męża wymownie bronili. Nakoniec powstał Howick i doniosł, że Król wyraźnie

żądał od Ministrów, aby swoiego proiektu odstąpili. Kto tak radził niewiadomo; to pewna, że Lord Eldon miał audyencyą u Monarchy, a Hawkesbury i Portland tegoż czasu wybierali nowych Ministrów. Katolicy są uciśnieni w narodzie całym, z Irlandyą lepiey trzeba postępować, żeby trwała w pokoiu; zamysł oddalonych Ministrów dziś czy iutro przyiść musi do skutku, bo iest dla oyczyzny pożytecznym prawdziwie. Dzisieysi Ministrowie za rządów Pitta oświadczali się przyiaciołami Katolików, niech powiedzą, dla czego teraz odmienili zdanie. Cokolwiek było, na urzędach zostać nie mogą, ponieważ do nich przyszli drogą w konstytucyi zabronioną.

Odpowiedział Minister zagranicznych interessów Canning, iż w przyzwoitey porze, i pod warunkami pewnemi oswobodzić Katolików, nakazuie rozum, polityka, dobro kraiu. On z kollegami nic nie czynił dla oddalenia Ministrów, i zaięcia ich urzędu. Eldon dla czego miał audyencyą, wiadomo było Lordowi Grenville. Niesłusznie czyni Oppozycya, że się domaga u Króla, aby swóy postępek usprawiedliwiał przed izbą niższą. Tey większość gdyby nowey administracyi przeciwną okazać się miała, Ministrowie iednak nie ustąpią mieysca nikomu; lecz Król używaiąc prerogatywy swoiey rozwiąże Parlament, i nowych Reprezentantów obierać każe, którzy nakoniec pokażą, czyli narod ufa lub nie Ministrom dzisieyszym.

Ostatni mówił Lord Petty; zatém przystąpiono do zbierania głosów; Ministrowie większością 258 przeciw 226 otrzymali, że wniosek Reprezentanta Brand odrzucony został. Czekamy wkrótce nowych sporów, które dowiodą czyli nowych Ministrów strona upadnie, alboteż oppozycya nowych sił nabierze do pokonania przeciwników. Król doniosł izbie niższey, że urząd Kanclerski Xięstwa Lancaster oddał prawem dożywotnim Reprezentantowi Perciwal, oświadczaiąc, iż władzy obierania urzędników zawsze używać będzie na dobro kraiu. Wiele mówiono o tém w Parlamencie: niektórzy z Oppozycyi twierdzili, że Minister Perciwal drugiego urzędu piastować nie powinien. Odpowiedzieli Ministrowie, iż niedawno izba niższa pochwaliła, gdy Król Lordowi Grenville Prezydentowi skarbowey izby kazał być razem oney Audytorem, co czyni dochodu 8 tysięcy FS. Nakoniec zgodzono się iednomyślnie, iż Monarcha mocen iest według brzmienia konstytucyi rozdawać wszystkie urzędy kraiowe osobom przypodobanym. W tych sporach dowiedział się Angielski narod, że sama tylko familia Grenville odbiera od korony pensye przenoszące ogółem 60 tysięcy FS.

HAGA d. 6 Kwietnia. Werhuel brat Ministra Admirała został wyznaczony Ambassadorem Hollenderskim do Madritu. Urzędnikom kraiu naszego rząd przepisał, iakie suknie nosić maią w sprawowaniu obowiązków swoich. Państwo całe ma być podzielone nowym sposobem na 10 departamentów. Woyska pomnożyć kazano niemieszkaiąc do 60 tysięcy; na ten koniec rozesłani są Officyerowie do wielu miast Belgickich, Niemieckich, i Pruskich, gdzie zaciągać będą lud ochoczy do naszey służby. Regimenta piesze podczas pokoiu mieć powinny głów 3 tysiące, w czasie woyny z nich każdy będzie pomnożony 800 ludźmi.

Po ustałey nawałności zatrudniaią się nadmorscy mieszkańce zbieraniem na brzeg wyrzuconych rzeczy z okrętów rozbitych; klęska nasza ieszcze nie iest wyrachowana. Verhuel zatrudnia się uzbroieniem wielu okrętów woiennych w portach Texel i Helvoetsluys; nie rozumiemy iednak żeby te słabe eskadry pokazać się mogły na morzu w obecności silnieyszych Anglików, którzy nie trzymaią wprawdzie flott większych w bliskości brzegu Batawskiego, lecz małe ich statki nieustannie krążą uważaiąc obróty nasze. Cokolwiek było żołnierza Hollenderskiego w Hamburgu, wszystkim ciągnąć kazano do Pruss i Pomeranii Szwedzkiey. Szef eskadry Lemmers został kommendantem potęgi morskiey w porcie Flessingue.

Wysokie stany roztrząsaią proiekt od rządu podany względem opatrzenia skarbu na teraznieyszy wydatek, który zamiast obiecanego zmnieyszenia powiększa się codziennie, a tymczasem upada handel i przemysł kraiowy, a przezto mnieyszą obywatele sposobność maią do znoszenia nowych ciężarów. Maią być ustanowione podatki od kapitałów i wszelkiey własności. Lecz te urządzenia doczesnemi tylko zostać muszą; trzeba czekać przywrócenia pożądaney spokoyności; wtenczas Batawowie nakoniec wiedzieć będziemy, iakie oyczyzny maią zostać granice w Europie, czyli Francya da iaką nadgrodę za Maestricht i drugie dzierżawy odstąpione iey w r. 1795; naostatek iakie osady zamorskie zostaną przy nas. Słychać, że dla zaszłego nieporozumienia międzyy Portą i Brytańnią W. Marokaczykowie, Algerczykowie, Tunis i Tripoli, zamknąć maią Anglikom porty swoie.

S. PETERSBURG VS. d. 23 Kwietnia. Z główney kwatery woysk Rossyiskich w Barteinsteinie wiadomość przyszła, że d. 9 Jmperator Jmć z Królem Pruskim wyiechał do Heilsberga, zkąd udał się do przedniey straży znayduiącey się pod Launau; nazaiutrz J. J. Mość w pomyślném zdrowiu powrócił do główney kwatery. D. 14 w święto Wielkonocne Monarcha był na nabożeństwie, które gdy się zakończyło, Jmperatorska świta, Generalicya i Officyerowie obecni w główney kwaterze złożyli powinszowanie i mieli szczęście razem z J. J. Mością brać posiłek.

Z Dziennika o woiennych czynnościach armii Rossyiskiey pod główną kommendą Generała Barona Bennigsena zostaiący dalszy wypis.

D. 2 3 4, 5, i 6 kwietnia główna kwatera w Barteinsteinie była. GL. Płatow doniosł d. 1 że nieprzyiaciel maiąc niemałą liczbę piechoty z 3 armatami i dywizyą iazdy z rana o godzinie 9 szedł drogą z Willemberga do Ortelsburga i zaczynał przyciskać nasze forpoczty. Tegoż czasu drugi oddział pod kommendą Generała Krasickiego liczbą od pierwszego wyższy ciągnął z wiosek Burdungen i Waplen do Passenheimu. Jak tylko straż przednia doniosła GL Płatow o tych obrótach przeciwney strony; rozkazał GM Iłowayskiemu 5, który znaydował się pod Ortelsburgem z 4 półkami Kozaków, wstrzymywać nieprzyiacioł; daiąc zaś one nu posiłek zalecił Półkownikowi Isaiew, Podpółkownikowi Iłowayskiemu, i Attamańskiemu półkowi złączyć się z pomienionym Generałem. Ortelsburg miasto zaięte było przez nieprzyiacioł. GM. Iłowayski doczekawszy się półków, które od niego daleko stały, z dwóch stron razem attakował i wypędził z Ortelsburga. Nieprzyiaciele cofnęli się do Willemberga tą samą drogą, którą szli do Ortelsburga, straciwszy nie mniey 100 ludzi zabitych. Z naszey strony poległ Kozak 1, ranionych dwóch było.